

Izhaja vsaki četrtki
in velja s poštnino vred
in v Mariboru z pošiljanjem
na dom
za celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 62 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo,
plača za vrstico je 10 k.
in za kolek 30 k.

Štv. 21.

V Mariboru 5. septembra 1867.

Tečaj I.

Srenjske volitve.

V.

Koliko odbornikov voli vsaka srenja?

To je odvisno od števila volivcev. Manj kakor osem
nikdar ne. Srenja, ki ima manj od 100 volivcev voli 9 od-
bornikov, ako voli v treh volivstvih, osem pa ako voli v
dveh volivstvih; srenja ki ima 100 — 300 volivcev voli 12
" " " 301 — 600 " " 18
" " " 601 — 1000 " " 24
in " " " več od 1000 " " 30
odbornikov, in na pol toliko namestnikov.

Ali sme vsakdo v odbor voljen biti?

Vsaki srenjčan moškega spola, ki ima pravico voliti, je
24 let star in vziva vse državljsanske pravice, sme voljen
biti, ako

- ni v srenjski službi.
- ga ne podpira srenja kot siromaka.
- si nima kot dnevni najemnik, družinče ali obrtnijski
ali rokodelski pomagač pri drugih ljudeh krhna služiti.

Samo ob sebi se ume, da oni, ki ne smejo voliti, kakor
smo jih naštevati že na drugem kraju tudi ne smejo izvo-
ljeni biti; samo da je postava pri slednjih še ostrejša in ne
pripušča, da bi se volile osebe, ki so bile zavoljo dobičkar-
rije ali zavoljo javne neuravnosti obsojene, ali so sicer za-
voljo dobičkarije ob službo prišle, nadalje osebe, ki so se
dele v konkurz ali poravnavo, dokler dotična obravnava trpi
in po dokončanej obravnavi, če so se krivi spoznali prestopa
v §. 486 *) kazenskega zakonika določenega prestopa.

Kdaj se mora še enkrat voliti.

- Ko bi se bil kdo izvolil, ki po postavi ne sme izvo-
ljen biti;
- ko bi komu postava dopuščala odpovedati se volitvi,
in bi se ta te pravice tudi poslužil;
- ko bi kdo tudi brez postavnega vzroka ne hotel vo-
litve prevzeti.

V vseh teh slučajih pa bi se ne volil celi odbor na novo,
ampak samo toliko odbornikov ali namestnikov, da bi se
izpolnilo postavno število srenjskega zastopa.

Kdaj se sme kdo po postavi volitvi odpovedati?

Navadno mora vsakdo volitev prevzeti; odpovedati se le
smejo: duhovniki, očitni učitelji, dvorni, državni, deželni
uradniki in služabniki javnih zalog; vojaki v službi; možje,
ki so nad 60 let stari; kdor je bil že celo zadnjo volivno
dobo župan, ali celi dve zadnji dobi odbornik (ti slednji le
za prihodnjo dobo); osebe, katerim na telesu kaj pomanjkuje,
zavoljo česar bi ne mogli odbornikovih dolžnosti opravljati
ali ki že dolgo in hudo boleajo in zadnjič tisti, katerih za-
voljo navadnih njenih opravil dalj časa vsako leto ni v srenji.
Kdor bi brez jednega teh postavnih izgovorov se volitvi od-
povedal, temu sme odbor kazen do 100 gold odmeriti. Pla-
čana kazen pride v srenjsko blagajnico.

Zgodovinski spominki za presto slovensko ljudstvo.

IV.

Zetilines-Zitilinesfeld.

Spisal

Davorin Trstenjak.

V srednjem veku je Štajerska dežela bila razdeljena na
županije po nemški: Gaue. Tako se imenuje tudi cetin-
ska, cetilinska županija v starih pismih od leta 970 —
1070. Obsegala je Haloze, rogačko goro, goro Boč, Konji-
ško pogorje, dravsko polje in nekaj slovenskih gor. To
pogorje se je že za Rimljanov velelo: montes cetii, ce-
tinsko hribovje, od slovenske besede: cet, kar pomenja
špičast hrib, zato še sedaj najdeš imena; Cetinje, hribo-
vat kraj med loško in poniklansko farno, Cetina, hrib v
šentjurski fari, Predcetinci, ves pred hribom v malo-
nedelski fari, Cetinje, poglavitno mesto na Črni gori,
Cetin, trdnjava na ostrem hribu v vojaški granici nekdanj
stolni grad hrvatskih kraljev.

Stara pisma omenjajo iz tistega časa sledečih gradov in
vesi.

- Borl-Ankenstein, grad nad Dravo v Halozah. Borl
še danes pri Slovakih pomenja: molečo pečino (saxum emi-
nens), tako je Ankenstein prestava slovenskega imena staro-
nemški: anke, špičasta, ostra reč.
- Drasgonwiesdorf, to je Drazgonja ves v haj-
dinski fari na dravskem polju.
- Lancindorf, Lancoveci, ves v šentvidski fari
blizu Petuja, tam je leta 960—967 imel grad plemenit Slo-
venec (nobilis vir) z imenom: Laduka.
- Nebo (villa ultra Dravam), gradič prek Drave v
dnešnji šentpeterski fari blizu Maribora ponemčeno v Eben-
kreuz.
- Revenice-Ribnica trg na Pohorju.
- Pulekau-Pultskava nad Pragerskim.
- Losenz-Ložnica nad Slovenjo Bistrico.
- Razway-Razvanje v hočki fari blizu Maribora se
že tudi imenuje v saleburških pismih leta: 953.
- Tepsowa, ad st. Petrum in Tepsowa ves v šentpe-
terski fari pod Mariborom.
- Sleuntz, Sluntz, Slivnica, ves blizu Maribora.
- „In Piker“ - v Pikerjah v lembski fari nad
Mariborom.

Naj bode to zadosti, pričnujejo že ta imena, da so Slo-
venci že pred 1000 leti bili pridni delavci in bogaboječji
kristjani. Naj to na veke ostanejo.

Gospodarske stvari.

Trsoznanstvo.

(Dalje.)

2. razred: listje s 5 capami.

St. 32. Rizlec mali ali rizling, graševina, kleiner Ries-
ling, Klingelberger, Gewürztraube, Rheingauer, Krauses, Pfef-
ferl, Johannisberger, Clairette de Linoux, lat. vitis pusilla,
pusillaria rhenana (rheinländischer Kleinstock).

Trs mal, prtličast; rožje šibko, beložolto, razločno rjavo-
risasto, kolena ozka.

*) §. 486 kaznenega zakonika se glasi: Ako dolžnik v konkurs
ali na kant pride in izkazati ne more, da so ga samo nesreče, brez
njegovih krivnje, v nezmožnost pripravile, svojim upnikom popolnoma,
zadovoliti, ali če je čez mero stroške delal; ali če potem, ko so dol-
govi že pravo premoženje presegali, ni sam precej konkurza pri sodnji
napovedal, marveč je nove dolge delal, plačila opravljal, kako zastavo
ali zavarovanje nakazal; je kriv pregreška, ako se v njegovem djanju
ne pokaže hudodelstvo goljufije in naj se kaznuje s hudim zaporom od
treh mesecev do jednega leta itd.